

דַרְשֵׁתִי קַרְבַּתְךָ

על פי שיעורו של הרב איתן כהן שליט"א - שיעור מוצ"ש, בית הכנסת פרי מגדים, צפת - השיעור נמסר במוצ"ש פרשת ואתחנן, תשפ"ד

תקון לחרבן בית המקדש הראשון והשני

רבי רפאל ברוך טולדנו שואל שאלה זקוקה מאד מאד. איזו שאלה - אש! הגמרא בנדרים אומרת שבית המקדש הראשון נחרב בגלל עוון בטול תורה. שאלו את החכמים, את הנביאים: "מפני מה?" לא ידעו לענות, עד שאמר הקדוש ברוך הוא "על עזבם את תורתך". בית המקדש השני למה נחרב? בגלל שנאת חנם.

אז אני לא מבין, אנתנו היינו צריכים לעשות משהו אחר. ביום תשעה באב, היה צריך להיות יום שכלו תורה, כדי לתקן את בית המקדש הראשון, ויהיה גם יום שכלו אהבה, לתקן את בית המקדש השני. נו, ומה עושים בתכל'ס? בתשעה באב - גם לא לומדים תורה, וגם לא אומרים שלום אחד לשני. לא יכול להיות, היה צריך להיות אחרת.

אומר הרב ברוך רפאל טולדנו: חז"ל רצו רק להגיד לך - 'תדע לך, יום שאתה לא לומד יום שאתה לא אומר שלום לשני, זה תשעה באב'. זה הפרוש.

עכשו עברנו שבת נחמו, בימים אלו אדם צריך להתחזק בשני הדברים האלו: אחד להרבות בלמוד תורה, והשני להרבות אהבה ואחווה. ככל שתרבה אהבה ואחווה, זה התקון שלך.

ט"ו באב מלמד אותנו לדרב בלשון של חבה

חז"ל אומרים: "לא היו ימים טובים לישראל כמו יום הכפורים ויום ט"ו באב". בשלמא יום הכפורים, יום סליחה ומחילה, יום שנתנו בו לוחות שניות. אלא ט"ו באב, מאי היא? מה יש בט"ו באב? הגמרא מביאה כמה וכמה סבות. אחת הסבות אומרת הגמרא: "יום שכלו בו מתי מדבר". היה כמו כל שנה, יום תשעה באב חופרים קברים, 15,000 לא קמים. בשנה האחרונה, חפרו, נכנסו לקבר, ונבקר כלם קמו. אמרו: "אולי התבלבלנו בתאריך". למחרת שכבו טוב בקבר. כיון שהגיע ט"ו באב ראו את הלבנה משלמת, אמרו: "התבטלה הגזרה".

נו, ואז מה אומרת הגמרא 'על זה לא קבעו את הנס!'. אנתנו רגילים רק לקרא את החלק הראשון, אבל יש בגמרא המשך. 'דאמר מר', יש בגמרא 'דאמר מר'. אומר רש"י במקום 'דאמר מר, ועל זה קבעו את הנס', אומר רש"י. לא על היום שכלו מתי מדבר, לא על זה. דאמר מר - כל זמן שהיה מתי מדבר, לא היה דבור עם משה רבנו. מאז שכלו מתי מדבר, חזר הדבור למשה רבנו. ועל זה שהדבור חזר למשה רבנו קבעו את זה יום טוב. על זה שהדבור חזר.

במקום רש"י שואל: 40 שנה אלקים לא דבר עם משה רבנו? הרי התורה כלה נמסרה בתוך 40 שנה האלו. מה, לא היה דבור עם משה רבנו כל ה-40 שנה? אומר רש"י: היה דבור עם משה רבנו, אבל היה דבור יבש. יבש, בלי חבה, בלי נגון. מאז שכלו מתי מדבר היה דבור עם משה רבנו בלשון חבה. שמעיתם? זאת אומרת, תמיד דברו עם משה רבנו. השאלה באיזה נגון דברו אותו.

עד עכשו דברו אותו, אתה יודע, כמו בצבא. המפקד נותן פקדה, שלום! הכל יבש. מאז שכלו מתי מדבר, אותו דבור אבל הדבור הזה עם נגון, עם חבה. נו, ועל זה - לא היו ימים טובים... כט"ו באב. בגלל שהסגנון של הדבור חזר למשה רבנו, הסגנון בלשון חבה! וואו, איזה דבר גדול זה. איזה דבר גדול. קבעו את זה כיום טוב יותר מאשר סבות, יותר מאשר פסח, יותר מכל מה שאתה מכיר. יותר מזה. איזה דבר. לשון של חבה.

אז כשבו אדם נכנס הביתה ואומר לאשתו: "האכל היה טעים!" והוא אומר זה ככה בצורה יבשה, בלי 'נגון', זה לא רציני. ישר כח, אבל זה לא זה. אבל אם אתה אומר את זה בנגון, של חבה, של שמחה: "איזה אכלו איזה טעים!" זה כבר משהו אחר לגמרי.

להגיד דברים ב'נגון' של חבה

הזכרנו את זה כבר כמה פעמים. הגמרא במסכת קדושין, כשהגמרא מתחילה לדון על כל המצוות, מה זה מצות עשה שהזמן גרמא, הגמרא מגיעה למצות מזוזה. הגמרא שואלת: מזוזה, אולי נאמר שנישים פטורות ממצות מזוזה. למה? מכיון שבפרשה שניה של קריאת שמע, מזוזה שמוכה לתלמוד תורה, וכמו שבתלמוד תורה "ולמדתם אתם את בניכם" ולא בנותיכם, נאמר שבמזוזה שהיא הקשה לתלמוד תורה - נשים פטורות. מה הגמרא מתרצה? "גברי בעי חיי", נשי לא בעי חיי?" (בנגון של תמיהה), זה לא יכול להיות, כי התורה אומרת על מצות מזוזה "למען ירבו ימיכם" - וכי רק גברים רוצים חיים, ונשים לא רוצות חיים?

זה המלים של הגמרא. עכשו אני רוצה לקרא את הגמרא הזאת בלי נגון: "גברי בעי חיי, נשי לא בעי חיי?" מה לא טוב בזה? גברים רוצים לחיות, נשים לא רוצות לחיות! מה לא טוב? תגיד לי מה חסר? אני לא שנית, זה המלים. לא שנית מלה אחת בגמרא. אז מאיפה אתה יודע שאשה רוצה לחיות? מהנגון! "נשי לא בעי חיי?" אתה מנגן את זה (בלשון של פליאה ותמיהה). אה, יוצא שכל מה שאשה רוצה לחיות זה לא על מה שכתוב. אלא מהנגון שאיתה מנגן את הגמרא. וואו, איזה דבר גדול זה. זה נגון של חבה. רש"י אומר, על זה קבעו את זה יום טוב. זה נגון, לשון עם חבה. זה חביבות.

חביבה מצוה בשערתה

איפה מצאנו את זה? עוד מעט יגיע ראש השנה. אמר רבי יצחק: "מפני מה תוקעים ומריעים פשהם ויושבים, ותוקעים ומריעים פשהם עומדים?" אומרת הגמרא: "כדי לעררב את השטן". כלם מכירים את התוספות. תגיד לי, איך השטן מתבלבל? תוספות כותבים שהוא שומע פעם ראשונה את התקיעות שופר, הוא אומר: "אולי זה המשיח". בהיל ולא בהיל, אולי פן אולי לא. פעם שניה שהוא שומע אומר: "זהו זה, המשיח הגיע". הוא מתבלבל. זה תוספות. כלם מכירים.

אבל רש"י במקום אומר: "לפי שרוצה שהמצוות חביבות על עם ישראל". תקעית תקיעות

שופר, יצאת ידי חובה! למה עוד 30 תקיעות? תשמע, זה חביב, זה מתוק. עוד 30 תקיעות. אומר רש"י: "מסתתמין טענותיו". מה זה "מסתתמין טענותיו"? אני לא מבין את זה. הרי השטן הוא השונא הגדול שיש לך. אתה מכיר את אלו שעומדים בכבישים, עושים הפגנות. אלו שרוצים לאכל אותך חי, חי רוצים לאכל אותך. אז אותו מפגין כשהוא ישן הוא נורמלי. אבל השטן, גם כשאתה ישן הוא ער. הוא שונא הגדול שיש לך. הוא מחפש אותך על כל פרט. אתה מצלם אצלו כל רגע. הוא רוצה לעצמו פנקס שלם על כל בטול תורה שעשית. הוא יודע - יגיע ראש השנה, יהיה דין וחשבון על כל מה שעשית במשך השנה.

תגיד לי, כמה לשון הרע דברת? אולי אתה לא יודע, אבל אצלו, הכל רשום. אתה יודע כמה שמירת העינים? אתה יודע כמה מאכלות אכלת? תגיד לי, איזה ברכות ברכת? אתה יודע כמה בתפלה כוננת? אצלו הכל רשום. מתי הוא מגיע עם כל הפנקס הזה? ביום הדין! אתה יודע, והוא שונא הגדול שלך. הוא לא בן אדם שאוהב אותך.

נו, ומה אז? אבל כשהוא רואה אותך מקים פעם אחת מצוה בחביבות - מסתתמין כל טענותיו. אל תגזים! בן אדם ששונא את השני, ואני רואה אותו מקים איזו מצוה באמת בכל הלב, אני יכול להגיד לו ישר כח גדול. אבל אל תשכח, שיש בטול תורה. ברור. עשית מצוה טובה, אין ספק. אבל אתה יודע, יש תיק גדול. התיק שלך לא נגמר. והשטן מסתתמין טענותיו, כי הוא יודע מה זה מצוה אחת בחביבות. מצוה אחת שאתה עושה בחביבות, זה מגן עליך מכל המקטרגים שיש. איזה דבר גדול זה. בן אדם חושב שרק אם אני עושה מצוות גדולות... לא! גם מצוה בחביבות.

מצינו בחז"ל, שאת האיברים של העולה, מקריבים ביום שבת. ומה הבעיה? בשבת, כיון שחתיים את הקרבן תמיד של בקר, וגם תמיד קרבן של בין הערבים מציין. מה עם האיברים? תגיד, את האיברים אתה חייב לשרוף אותם בשבת? הרי גם אם תקריב אותם במוציא שבת יצאת ידי חובה. אבל לא! אומרים חז"ל שבשבת תדליק את האש ותשרף את האיברים. למה? הרי אני יוצא ידי חובה גם במוציא שבת?

"חביבה מצוה בשערתה" - זה התרוץ של הגמרא. מאחר ומצוה בזמן שלה היא מתוקה, לכן מקריבים אפילו בשבת. אבל אני לא מבין את התרוץ הזה. ישר כח מתוקה, אבל שבת... מה לעשות. כמה שהיא תהיה מתוקה, אבל אתה מודליק אש בשבת. אתה צודק, אבל עד 'מצוה בחביבות'! מצוה בזמן שלה כשהיא חביבה, היא יקרה מאד. והגם שעומד מילה שבת. יש מדרגות אחרות, יש מדרגות אחרות. כשבו אדם מקים מצוה בחביבות, זה מדרגות אחרות. בן אדם אומר: "עכשו זה הזמן של המצוה, עכשו אני מקים את זה". זה "חביבה מצוה בשערתה". דבר גדול מאד מאד. כמה בן אדם יכול לזכות בדבור של חבה. וואו, איזה דבר גדול זה.

יש ספור, אתם מכירים אותו. אה, מה אני אגיד לכם, הספור הזה כמה שנספר אותו כל יום 200 פעמים, תמיד הוא מחזק.

היתה איזו סבתא אחת שהגיעה לחדר יולדות. שאלה את המיילדת: "מה הבת שלי ילדה?" היא אמרה: "ממש אני מצטערת להגיד לך, אבל הבת שלך ילדה בן אבל הוא לא בכה. ואז ממילא הוא מת. אז הנה, שמתי אותו בצרפה, ובינתיים אני מטפלת ביולדת".

הסבתא לקחה את התינוק מהצרפה, שקמה אותו בתוך החליפה שלה, בתוך השאל. חממה אותו, חממה, והוא התחיל לבכות. ומי זה התינוק הזה? זה החיד"א (ר' חיים יוסף דוד אזולאי). קדש קדשים, החיד"א. מזה יצא, מהסבתא הזאתי. 280 שנה עד היום מזכירים את החיד"א קדש קדשים. ממה יצא החיד"א הזה? מהחבוק של סבתא.

מה היינו יכולים להפסיד אם סבתא לא הייתה פה? איזה עולמות, איזה עולמות אתה מפסיד. חבוק אחד שבו אדם נותן חם לשני, מלה טובה שאיתה נותן, אתה יודע מה זה? לא היום - 280 שנה עד היום החיד"א נזכר כקדש קדשים. כמה בן אדם יכול לזכות בדבור של חבה. על זה קבעו ימים טובים. לא שפסקו מלמות. לא, אלא שעכשו הדבור הוא יותר מתוק.

תשמע - מעריכים אותך!

ספר הרב גד ריזנר, הוא היה משיגח בישיבת חדושי הרי"ם. הוא ספר ספור שכששתחילה השואה: "היינו קבוצה של עובדי השם. קבוצה, היינו מתאספים כל יום וחושבים איך לעבד את השם יותר בדחילו ורחימו. באמת היו עובדי השם אמתיים. נגזרה הגזרה והתחילה השואה. ויום אחד הגיעו הנאצים לעירה בגור. והשם ירחם, כלם לא ידעו מתי יהיה הסוף שלהם".

"שתיים בלילה בערב שבת הגיע אחד מבני החבורה, דופק לי בבלת בחזקה. אני לא ידעתי מי זה. אולי זה הגרמנים? אולי זה הנאצים? אולי זה משהו מבקש עזרה? לא עניתי לו. דופק, דופק, עד שהוא קרא לי בשם שלי. שמעתי את השם, אמרתי: אה, זה החבר מבני החבורה שלנו. הנכסתי אותו מיד".

"הוא התחיל לבכות. הוא אומר לי שעכשו הגרמנים נכנסו אצלו הביתה ושחטו את אשתו. והילדים התחילו לצעק: 'אבא, אבא, תציל אותנו!' והגרמנים חטפו את הילדים והרגו אותם בפני. אני אומר לך, (תוך כדי שהוא מציב גלפי מלה) אני 'אתו' גמרתי. שלום, זה נגמר".

אומר הרב גד ריזנר: "מה אני אגיד לו בשעות כאלו? אמרתי לו: 'אתה צודק, בני החבורה מאד מעריכים אותך, ואם אתה תתנהג ככה, הם לא יקבלו את ההתנהגות הזאתי'. והוא יצא.

"עברנו את השואה, נמרנו. כבר ב"ה הייתי בגיל 70. אני לא ידעתי מה קורה עם הגן אדם

בין הזמנים - להסתכל רק על הדברים הטובים

עכשו יוצאים לבין הזמנים. אתה בהכרח בתוך הבית, מה עם שלום בית? יש עצה, בתוך הבית תסתכל רק על הדברים הטובים שיש.

היה איזה חתן, הלך לסטיפלר ואמר לו: "הרב, הבן שלי קם ב-12. קריאת שמע... אמר לו הסטיפלר: "הוא אנוס. מה אתה רוצה? הוא אנוס, הוא לא יכול לקום." והוסיף הסטיפלר: "ונגיד שאתה רב אתו מצד מצות תוכחה. אז תמר להוכיח אותו רק פעם אחת. פעם שנייה זה מגיע מתוך שנייה. פעם שנייה אתה כבר דואג לעצמך, לא לאלקים. אם אתה דואג לקריאת שמע של אלקים, אז תדאג למה שאלקים אומר לך. אבל אם אתה דואג לקריאת שמע שלך, זה בעייה." תדע בבית להשרות אורה טובה.

אתה לא יודע מה אתה יכול לעשות. לקחת בן אדם שנוסע בשבת, לעשות אותו ראש ושיבה. אתה לא יודע. לך נראה ברנעים האלו שזה לא רציני. לא! אתה מרויח עולמות. עולמות אתה מרויח בזה שאתה יודע להאיר פנים.

ספרתי היום על הרב שברון (הרב שלום מרדכי הפהו שברון). הרב שברון רצה לדרש. הוא היה דרשן באמת מספר אחד בעולם. הוא רצה לדרש, אבל איך לומר... הוא התבייש מהצבור. הוא גם היה צעיר מאד. הוא היה מחכה בבית נכנסת עד שכל האנשים ילכו. רואה שאף אחד לא נמצא, עולה לבימה. נותן איזו דרשה כמו שצריך. אתה יודע, אבל רק לסטנדרים. ככה היו כמה פעמים.

יום אחד היה איזה זקן בעזרת נשים. התעורר מהדרשה שלו, שומע אותו ואומר לעצמו 'איך הוא מדבר יפה'. איך שהוא סים, הרב שברון בא לצאת. הזקן הזה ירד מעזרת נשים, מיע אליו: "בחורצ'יקי, נהניתי מאד מהדרשה שלך. אבל למה אתה דורש לסטנדרים? תדרש לאנשים." אומר לו הרב שברון: "אני מתבייש". ענה לו הזקן: "אני מאחריה, אל תדאג. אם אחד מהצבור ידבר מלה, אני פה. בוא... לקח אותו לכל מיני מקומות והתחיל לדבר הרב שברון. ויצא לנו הרב שברון. ממה? מהזקן הזה שיעודד אותו, שנתן לו מלה טובה.

מותור לא מפסידים

נחזר למה שהתחלנו... דברנו על הרב רפאל ברוך טולדנו. כשנפטר הרב רפאל ברוך טולדנו, היה לו, אני חושב, בנו הבכור, רבי יוסף. הרב יוסף טולדנו אמר: "אני רוצה לזכות להיות קבור ליד אבא." קנה מיד חלקה ממש צמוד לאבא. לגלגל בורא עולם, שאחיו הצעיר ממנו, רבי יעקב טולדנו, הוא היה ראש ושיבה בצרפת (ברוקלין). נפטר. הביאו את הארון שלו לארץ. טוב, אבל איפה עכשו קוברים אותו?

אז רבי יוסף אמר: "הנה, פה בחלקה שלי אבא. אני קניתי את זה." אמרו לו: "כן, אבל אתה קניתי את זה בשבילך." אמר ר' יוסף: "לא משנה, תקברו אותו פה. מותר לא מפסידים." ובאמת קברו אותו ליד אבא. והוא הלך אחרי השבעה, חפש מקום אחר שקרוב לאבא. מצא איזה מקום, חלקה, וקנה אותה. ולאחר שנפטר קברו אותו שם. לפני שנה הגיעו המשפחה שלו ואמרו: "באמת, מותר לא מפסידים." צמוד לידו, קברו את הרב גרשון אדלשטיין. מותר לא מפסידים.

עכשו זה זמן שיש הרבה מה לותר. גם לאלקים צריך לותר. יש הרבה טיולים שאסור ללכת אליהם, אז אתה צריך הרבה לשמר את העינים שלך. יש הרבה נסיונות. צריך הרבה לותר לאלקים. וצריכים גם כן לדעת 'שיהיה לשון של חבה'. כמה אתה יכול להרויח מלשון של חבה.

אין לי חשק לעבד את השם!

הגיע איזה חסיד אחד לאדמו"ר מגור, אני חושב שזה היה 'הבית ישראל' מגור. אני אומר לכם, זה יסוד גדול, גדול. אמר החסיד: "כבוד הרב, אין לי חשק לעבד את השם. אני מתפלל בלי חשק בכלל סתם אני אומר את המלים רק כדי לצאת ידי חובה. האם יש לזה ערך? אני לומד מוסר, משתדל, רוצה באמת שיהיה לי לב. אבל באמת אין לי לב האם זה נחשב משהו בשמים או שזה כלום?"

אמר לו 'הבית ישראל' מגור: "אני אשאל אותך שאלה. אם יבוא פה עכשו איזה מישור עם אקדח ויגיד לך: 'תשמע, או שאתה משתחוה לעבודה זרה או שאני עכשו במקום מחסל אותך. תגיד לי, מה אתה עושה?' אמר לו: 'הרב, מה השאלה? זה לא שאלה בכלל. שיחסל! אני לא משתחוה.' חזר ושאל 'הבית ישראל': 'אתה בטוח במה שאתה אומר? או שאתה רק סתם אומר את זה?' החסיד התעקש: "הרב, בטוח. אני הולך על זה עד הסוף. אני מוכן למות ולא להשתחוה לעבודה זרה."

אמר לו הרב: "אז תשמע, אלקים צוה אותנו כמה דברים. 'ואהבת את ה' אלקיך' - הראשון 'בכל לבבך', השני 'בכל נפשך'. מה זה 'בכל נפשך'? אפילו נוטל את נפשך. אבל זה מספר שתיים. זה מספר שתיים. יש מספר אחד - 'בכל לבבך'. מה זה 'בכל לבבך'? ביצר טוב וביצר הרע. יצר טוב זה שאתה עובד את השם עם חשק. איך אתה נהנה מעבודת השם, וואו אתה נהנה. זה 'ביצר הטוב'. אבל יש עוד לב - זה 'ביצר הרע'. שאין לך חשק לעבד את השם, שאין לך חשק ללמוד כלום. זה יותר גבוה מזה שאתה מוסר נפשך. יותר גבוה. העבודה של עכשו יותר רצויה להשם, ממה שתמות על קדוש השם. זה 'בכל לבבך'."

כל אחד מאתנו עובר עליו הדבר הזה, ובפרט בבין הזמנים, 'בכל לבבך'. אין חשק, אין סדרים, הכל בלגן, אין כלום. תדע לך ש'בכל לבבך' יותר גבוה מ'בכל נפשך'. יותר גבוה. לכן דווקא הזמנים הללו שנהרף לך זמנים שהם סתם זמנים, תדע לך שזה לא סתם! זה זמנים הגבוהים ביותר שיש.

[...אחר המחילה, מחמת קוצר הגיליון, נשמט המשך השיעור]

הזה. יום אחד עלה בלבי חשק גדול להתפלל אצל האדמו"ר מגור בחג שבועות. אני הולך בירושלים. פתאום באחת הסמטאות אני עובר, מגיע איזה בן אדם, תופס לי את הזקו, אומר לי: 'בני החבורה לא יקבלו את זה! והוא הלך!'

"אמרתי: 'הוא חי! הוא חי! הבן אדם הזה חי! הלכתי, ספרתי את זה לאדמו"ר מגור. בחג שבועות. הוא כל כך התרגש. הוא אמר: 'בן אדם עומד בכזה נסיון, ואיזה דבר יכול להכריע את כל הפני? 'תשמע, מעריכים אותך'. המלה הטובה שאמרת לי: 'מעריכים אותך, ובני החבורה לא יקבלו את מה שתעשה'. בזה זה נגמר!'

ארבע מלים שהצילו את החיים שלי

הרב גד רזינר ספר גם מה שהוא עבר בעצמו. הוא ספר שהוא שרד את כל השואה. אבל הגיע סוף השואה, היתה צעדת המות. והלכו שלושה ימים ושלושה לילות ברגל. מי שנפל בצדדים, ירו בו והמשיכו ללכת. הרבה צדיקים עברו שמה. היה שם גם האדמו"ר מקלויזנבורג, גם כן עבר שמה. בסוף השלושה ימים היה שם איזה בור ענק. מי שיתן זנוק ברציה ויפצץ את כל הבור - עבר. מי שיחליק, יורים בו וישר בתוך הבור.

אחד אמר לאדמו"ר מקלויזנבורג: "הרב, אתה תעבר את זה?" אמר לו: "בטח אני עובר. מה השאלה? אני עובר." והוא נתן זנוק ועבר. והוא ראה שהאדמו"ר עבר, אמר לעצמו 'גם אני עובר' - ועבר.

שאל את הרב: "תגיד לי, איך עברת את זה?" ואז הוא אמר לו איזה יסוד גדול. "תגיד לי, החיים שאתה חי, זה החיים שלך או של אלקים? אתה מחליט לעשות מה שאתה רוצה בחיים שלך? זה החיים של אלקים. אני חוב לשמר על מה שאלקים נתן לי." כך הוא אמר, ועל זה הוא שרד את צעדת המות.

הרב גד רזינר הלך שמה ימים. הלך ברגל בלי לאכל, בלי לשתות. אחרי ימים נפל ברצפה, קבר לא היה לו כח ללכת. כלום. אמר: "אני קבר מות". נפל ברצפה. עבר שם איזה בן אדם אחד ואמר לו: "קום, אתה עוד צעיר!". אומר ר' גד: "קבלתי זריקה של החיים. קמתי, המשכתי ללכת." ושרדתי את השואה. הוא חי אחר כך 60 שנה. הוא חבר ספרים. הוא היה גאון. הוא אמר: "אני 60 שנה חי מארבע מלים: קום - אתה - עוד - צעיר. כל מלה 15 שנים."

מלה טובה שבו אדם אומר. חבה. כל הט"ו באב הזה יצא לנו ממה? יש דבור של חבה. מה אתה יכול להרויח?

הבן הגיע עם המפתחות של האוטו וסיגריית לקדוש

ספר הרב וולבה, את הספור הזה רציתי לקרא אותו בפנים, לא מצאתי את הספור הזה, הפכתי את העולם כדי למצא את הספור, כדי שתאמינו לי שזה כתוב, אבל אני אומר לכם אותו בעל פה. בהזדמנות א"ה נמצא אותו.

ספר הרב וולבה: באחד הארוסין של אחת הבנות, זכינו לחתן באמת בן תורה, בן עליה אמתי ונשבת אחרי הארוסין, החתן מתארח אצל הכלה. "אני הזמנתי מהישיבה, לשיבת באר יעקב, כמה בחורים נבחרים שיהיה שירה טובה, דברי תורה, כך שיהיה שלחן כמו שצריך. החתן הגיע, המשפחה, כלם. היה ממש... והאמא, באמת ידים פאלו טובות, הכינה אכל של שבת. היה ממש מיוחד."

"ישבנו, הקדוש הסתים. ואנחנו יושבים, יושבים בסעדת שבת. פתאום הצלצל של הבית, של הדלת. הצלצל מצלצל. מה זה? שבת היום! מה זה? נבהלנו. מי זה מצלצל? ועוד פעם צלצל. שבת מישור מצלצל? פתאום נכנס מישור הביתה. ואנו רואים שזה הבן של הרב וולבה, ביד אחת מפתחות של האוטו, ביד אחת סיגריית."

"בני המשפחה, ספר אחד הילדים, 'רצינו לקבר את עצמנו. מה החתן יגיד עלינו? זה המשפחה שלכם? זה המשפחה? לא ידענו איך להגיב. איך...? מה אומרם?"

"היחיד שהציל את המצב זה הרב וולבה. הוא קם: 'אני כל כך מודה לך שבאת בשבת של הארוסין של אחותך. אתה לא יודע כמה התפללתי שאני אזכה שתבוא. בוא, תשב ליד. בטח אתה רעב. בוא, אמא הכינה אכל כמו שצריך. בוא, שב ליד.' הוא נשב.

והרב וולבה אומר לחתן: 'זה הבן שלי. איזה בחור, ממש לענין, וואו! ואמר לו גם: 'תכיר את החתן. זה חתן, זכינו באמת.' והרב וולבה מיש לו אכל: 'תאכל, זה אמא הכינה לך. מאד דאגה לך. שב, תאכל.' וככה, אחר כך שרנו שירי שבת. וכל הזמן הרב וולבה אומר לו: 'אני מודה לך שבאת ושמחת אותי בשבת הזאת!'

"הסתימה הסעדה." אומר הבן: 'אבא, אני הולך הביתה.' לקח את המפתחות, לקח את הסיגריית ויצא. 'אבל הגעתי לאוטו, אני בא להכניס את המפתחות - לא נכנס. זה לא נכנס. 'כל כך אבא אוהב אותי, כל כך אבא אוהב אותי. ואני עכשו נוסע בשבת? לא, לא הולך.' חזרתי בחזרה, הגעתי הביתה, אמרתי לאבא: 'אני משאיר פה את המפתחות ואת הסיגריית. אני אבוא אחר כך.' הלכתי ברגל חצי שעה." זה הספור שהיה.

עברו שנים מאז, הבחורצ'יק הזה חזר בתשובה. היום הוא ראש ושיבה בארצות הברית. ראש ושיבה גדול, יש לו המון תלמידים. והוא מספר איך אותה שבת שנתה לו את כל החיים: "אם יזיתי למה שזכיתי, זה רק על שני דברים שאבא שמח אותי. אתם יודעים מה הם השני דברים? אבא לא אמר לי: 'תשים כפה בגלל המעמד. אתה יודע, תכבד המעמד, לא נעים, כלם פה דתיים'. אבא לא אמר לי את זה. אבא אהב אותי כמו שאני."

"אבא גם לא אמר לי: 'תשמע, אתה אוכל פה, תברך. מה, אתה היית פעם דתי. תברך. אבא לא אמר לי: 'הוא קבל אותי כמו שאני. הוא אהב אותי, בגלל שהוא אהב אותי, לא בגלל שיהיה רצון... הוא אהב אותי כי הוא אוהב אותי. זה מה שעשה לי את כל השנוי בחיים." מלה של חבה. זה כל ט"ו באב. מה בו אדם יכול להרויח!